April 2026
Sagsnummer: 26/13081
Sagsbehandler:
Helro/Olekr

Retningslinje vedrørende afstemning om forældrebetalt frokostordning i daginstitutioner

Denne retningslinje beskriver Syddjurs Kommunes rammer for forældres mulighed for at fravælge det obligatoriske sunde forældrebetalt frokostmåltid, som det fastsættes i følge Dagtilbudslovens § 16. Retningslinjer præciserer også længden af perioden for forældrenes fravalg, frister og procedurer for formidling af forældrenes beslutning om fravalg til kommunalbestyrelsen.

1. Dagtilbudslovens § 16 a og 16 b

Dagtilbudsloven fastsætter, at alle børn i kommunale daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage. Det betyder, at kommuner har pligt til at tilbyde en frokostordning i kommunale daginstitutioner.

Dagtilbudsloven fastsætter også, at forældre skal have mulighed for at fravælge frokostordning minimum hvert andet år ud fra en fastlagt procedure for valghandlingen.

Ifølge lovgivningen skal Byrådet fastsætte retningslinjer for afstemning om forældrebetalt frokostordning og offentliggøre disse.

2. Syddjurs Kommunes tilbud om frokostordning i daginstitutioner

Der er forskel på køkkenfaciliteterne i de kommunale daginstitutioner, hvilket betyder, at der er forskellige udgangspunkter for tilbuddet om forældrebetalt frokostordning. Disse forudsætninger og dermed muligheder for at tilbyde et sundt frokostmåltid ridses op i det følgende.

2.a. Daginstitutioner med produktionskøkken

I Syddjurs Kommune har Byrådet besluttet, at alle nye daginstitutioner etableres med eget produktionskøkken. Ved ibrugtagning af nye daginstitutioner med produktionskøkken er det ligeledes besluttet, at der er obligatorisk forældrebetalt frokostordning.

Den obligatoriske frokostordning sættes tidligst til afstemning efter et år efter ibrugtagning og derefter ved de efterfølgende afstemninger om frokostordning for alle kommunale daginstitutioner jævnfør dagtilbudslovens § 16 b.

2.b. Daginstitutioner uden produktionskøkken

I øvrige daginstitutioner, hvor der ikke er produktionskøkken, tilbydes forældrebetalt frokostordning leveret af ekstern madleverandør som en kold frokostanretning.

I disse daginstitutioner afvikles det forældrebetalte frokostmåltid inden for de eksisterende køkkenfaciliteter i de enkelte daginstitutioner. Ligeledes med mulighed for at fravælge forældrebetalt frokost hvert andet år jævnfør dagtilbudslovens § 16 b.

3. Madkvalitet

Det forældrebetalte frokostmåltid skal, uanset om der er tale om egenproduktion eller ekstern leverandør følge:

- Sundhedsstyrelsens kostanbefalinger for 0-6-årige
- Syddjurs Kommunes mad- og måltidspolitik herunder ønsket om økologi
- Byrådets vedtagelse af, at der ikke anvendes hurtigtvoksende kyllinger (turbokyllinger) i måltiderne i kommunale køkkener og kantiner. Kyllinger skal være mærket med mindst to hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke.

4. Indførelse af forældrebetalt frokostordning

Ved oprettelse af forældrebetalt frokostordning i daginstitutioner, der ikke har produktionskøkken, sender Syddjurs Kommune opgaven samlet i udbud for alle daginstitutioner, der ikke har fravalgt frokostordning. Udbuddet følger udbudsreglerne og Syddjurs Kommunes indkøbspolitik.

Forældrebetalt frokostordning skal gennemføres inden for den økonomiske ramme, som forældrebetalingen udgør med alle bruttoudgifter såsom aflønning af personale til enten tilberedning eller håndtering af måltidet og leverandørudgifter.

Administrationen vurderer de indkomne tilbud ud fra,

- Pris – overholdelse af bruttoudgift-princippet
- Madkvalitet jævnfør punkt 3
- Menu-sammensætning af kold og varm mad

Administrationen i Syddjurs Kommune træffer beslutning om tildeling af opgaven med at levere forældrebetalt frokostordning.

5. Opkrævning af forældrebetaling

Frokostordningen er fuldt forældrefinansieret, og taksten går udelukkende til udgifter i forbindelse med frokostordningen i det enkelte børnehus. Taksten dækker bruttoudgifterne til den forældrebetalte frokostordning. Det vil sige udgifter til selve frokosten, lønninger til personale, som håndterer ordningen og lignende udgifter, som kan henføres til frokostordningen.

Syddjurs Kommune opkræver betalingen for frokostordningen som en særskilt takst, som opkræves med sammen med daginstitutionstaksten jf. Byrådets årlige fastsættelse af takster.

Forældrebetalingen for frokostmåltid følger reglerne om fripladstilskud, og der ydes søskendetilskud på samme måde som til den almindelige dagtilbudstakst.

Den årlige takst for forældrebetalt frokostordning fastsættes af Byrådet efter budgetvedtagelse for det kommende budgetår.

Taksten fremgår af Syddjurs Kommunens takstblad, som er offentliggjort i forbindelse med det pågældende års budget og fremgår af hjemmesiden www.syddjurs.dk.

6. Afstemningsprocedure

Hvert andet år i lige år afholdes afstemning om eventuelt fravalg af frokostordning, og afstemningsresultatet er gældende i den to-årige periodes indtil næste afstemning.

Syddjurs Kommunes daginstitutioner er organiseret på følgende måde:

- Børnehus med én enhed og selvstændig ledelse og forældrebestyrelse.
- Børnehus som er omfattet af distriktsledelse med kommunal skole og fælles forældrebestyrelse.
- Børnehus med flere afdelinger på særskilte geografiske adresser men med fælles forældrebestyrelse.

Afstemningen om eventuelt fravalg af forældrebetalt frokostordning følger dagtilbudsloven § 16 b, som fastsætter, at

- I institutioner der kun består af et hus, træffes beslutningen om fravalg af forældrebestyrelsen.
- I daginstitutioner med fælles distriktsledelse og fælles bestyrelse med folkeskole, stemmes der om forældrebetalt frokostordning blandt forældrene i daginstitutionen. Afstemning arrangeres af den daglige leder af daginstitutionen.
- I institutioner der består af flere enheder/huse på forskellige adresser, foretages afstemning i hvert enkelt hus/enhed organiseret af daginstitutionens leder og forældrebestyrelsen. Afstemningsresultatet gælder for den enkelte enhed.

Der afstemmes samlet for daginstitutionen eller enheden, så aldersintegrerede institutioner eller enheder afholder ét samlet valg. Udfaldet af afstemningen gælder efterfølgende for alle aldersgrupper (vuggestue- og børnehavebørn 0-6 år) og for alle afdelinger i daginstitutioner med flere afdelinger.

7. Afstemningsregler

Forældre har én stemme pr. barn, og afstemningen foregår skriftligt og anonymt ved udlevering af det antal stemmesedler, som forældre har børn i daginstitutionen.

Administrationen leverer informationsmateriale til brug for oplysning af forældrene om afstemningen og udarbejder stemmeseddel til brug for daginstitutionerne.

Daginstitutionsledelsen har ansvaret for, at der udleveres stemmesedler jf. afstemningsreglerne om én stemme pr. barn, og at afstemningssedler håndteres og opbevares, så der afstemningsresultatet kan betragtes som retvisende.

I daginstitutioner og enheder, hvor forældrene stemmer, træffes afgørelsen ved et simpelt flertal af de afgivne stemmer.

Ved stemmelighed følges dagtilbudslovens krav om et sundt frokostmåltid.

8. Implementering af afstemningsresultat

Hvis resultatet af afstemningen i de enkelte daginstitutioner eller enheder/huse, at der skal indføres forældrebetalt frokost, skal ordningen være indfaset inden for et halvt år, hvis ordningen ikke blot er en videreførelse af eksisterende ordning.

Hvis resultatet af afstemningen i de enkelte daginstitutioner eller enheder/huse viser et flertal for, at ikke skal tilbydes forældrebetalt frokost, skal en eksisterende ordning med forældrebetalt frokostordning være udfaset hurtigst muligt og senest efter et halvt år.

9. Information og afholdelse af afstemning om forældrebetalt frokostordning

Administrationen informerer daginstitutionsledere om afholdelse af afstemning om forældrebetalt frokostordning på dagtilbudsledermøder minimum to måneder, før afstemningen skal iværksættes blandt forældrene.

Administrationen leverer skriftligt informationsmateriale, som daginstitutioner kan anvende til at informere medarbejdere om afstemningsregler, opslag på Aula og skriftlig information ophængt i daginstitutionen og/eller udleveret til forældrene.

Daginstitutionsledelsen afgør sammen med forældrebestyrelsen de nærmere praktiske rammer om information om afstemning blandt forældrene og afholdelse af afstemningen.

Daginstitutionsledelsen melder tilbage til administrationen om afstemningsresultat ud fra den tidsplan, som administrationen har fastlagt.

10. Politisk behandling af afstemning om forældrebetalt frokostordning.

Før igangsættelse af afstemning af frokostordning i Syddjurs Kommunes daginstitutioner skal Familie-, børne- og læringsudvalget godkende tids- og procesplan for afstemningsproceduren.

Familie-, børne- og læringsudvalget orienteres efter afstemningen i daginstitutionerne om resultatet af denne.

Yderligere information

Dagtilbudsloven §16 a og b: Dagtilbudsloven
Fødevarerstyrelsens kostanbefalinger for børn i daginstitutioner: Særligt om mad til børn i daginstitutioner - Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Syddjurs Kommunes mad og måltidspolitik: Overordnet mad- og måltidspolitik - "Fælles om de nærende og nærværende måltider"
Syddjurs Kommunes Budget 2026: budgethaefte-2026-syddjurs-kommune.pdf